

Europeni în Lumea Nouă

Descoperirea Americii, de către Columb, a fost repede valorificată de către spanioli și portughezi care și-au făurit imperii imense în America Centrală și de Sud. Stabilirea permanentă în America de Nord - în aparență o zonă mai săracă - a început mult mai târziu.

mult mai puțin interes.

De la baza lor din insula Hispaniola (acum împărțită între Haiti și Republica Dominicană) spaniolii au ocupat, la început, părțile cele mai accesibile și mai mari ale zonei Caraibiene. S-au stabilit mulți spanioli aici, încă din 1501, devenind fermieri și importând sclavi din Africa. Bogațiile naturale, aur, argint, și pietre prețioase, s-au dovedit a fi însă, într-o cantitate mult mai mică decât se așteptau. Nobili ambițioși și alții mai puțin nobili, care nu se îmbogățiseră încă, găseau în permanență și cu multă ușurință, noi recruți pentru expedițiile lor riscante, spre interiorul Americii.

Acești oameni - conducătorii și suita lor - au

◉ În căutarea unor bogății enorme, aventurierul Cortes a navigat spre Mexic, unde a fondat orașul Vera Cruz după care și-a incendiat propriile vase astfel încât să nu mai existe nici o cale de întoarcere.

devenit faimoși, ei fiind azi, mult mai puțin apreciați, sub denumirea generică de conquistadores ("cuceritori"). Ei erau duri, neândurători, chiar aventurieri, cucerind astfel Imperiul Aztec și pe cel Incaș, în numele Creștinătății Catolice. Orice teritoriu ocupat devenea o nouă proprietate a coroanei spaniole, dar expedițiile erau simple inițiative private, realizate pe riscul și chelțulua conducătorilor. Dacă reușeau să cucerească noi teritorii, adesea, dar nu întotdeauna, ei prezentau o autorizație regală, care părea să le garanteze dreptul la putere și o anumită bunăstare. Deobicei, situația se complica datorită uneltirilor rivalilor invidioși care aveau propriile lor armate sau dispuneau de o mare putere de influență la curtea regală din Madrid. Depășiți numeric de uriașele armate indiene, conquistadorii își petreceau cea mai mare parte a timpului, luptând sau urzind intrigi, unii împotriva celorlalți. Spre marele lor noroc, indienii nu au fost niciodată atât de războinici pe cât păreau, purtându-se de multe ori, de parcă ar fi fost hipnotizați de ceata de străini aflată în mijlocul lor.

Vestea despre un nou imperiu

Cele mai timpurii așezări importante au fost fondate începând cu anul 1509, pe coasta nordică a Americii de Sud. În 1513, Vasco Nunez de Balboa a traversat istmul Panama (o fâșie golașă de pământ ce leagă două zone mari de uscat), devenind astfel, primul european care a văzut Pacificul. El a revendicat prompt acest teritoriu în favoarea coroanei spaniole și a

Columb nu a recunoscut niciodată până la sfârșitul vieții sale, eșecul său de a atinge Indiile; curând alți spanioli și-au dat seama că din întâmplare, au dat peste pământuri vaste, necunoscute, gata de a fii prădate, cucerite și transformate. Singurii rivali care luau parte la asemenea acțiuni erau portughezii care, în 1500 au descoperit din întâmplare Brazilia. Aflându-se în partea estică a liniei de demarcație, trasată în 1494, care delimita orice nouă descoperire a Spaniei și Portugaliei, Brazilia a devenit colonie portugheză. Restul Americii Centrale și de Sud, de la New Mexico până la Tierra del Fuego, aparțineau Spaniei la fel ca și, teoretic, pământurile mai puțin ospitaliere din partea nordică, cărora le-au arătat

◉ Aceste ilustrații, cuprinse într-o istorie a Peru-lui, strânse de un cronicar indian, între 1587 și 1615, denotă sentimentele pe care acesta le nutrește față de cuceritorii spanioli: incașii credeau că spaniolii mănâncă aurul, ceea ce ar fi explicat lăcomia lor pentru acest metal (dreapta-aproape). Dintre cele șase animale feroase care îi jefuiau și chinuiau pe indieni (dreapta-îndepărtat), conquistadorul spaniol este ca leopardul, animalul cel mai de temut, cel mai fioros.

● Francisco Pizarro a fost cuprins de mirajul poveștilor despre "imperiul de aur" și a pornit spre Peru unde a cucerit domeniile incașilor.

● Conducătorul incaș, Atahualpa. Capturarea acestuia i-a conferit lui Pizarro un avantaj prematur în luptă. După ce a plătit o răscumpărare imensă, Atahualpa a fost executat.

confirmat, astfel, convingerea că o vastă întindere de apă despărțea "Lumea Nouă" de Indiile căutate de Columb. Acest continent a încetat să mai fie doar un obstacol, devenind atractiv prin el însuși, din clipa când indienii din Caraibe le-au transmis spaniolilor știrea existenței unui imperiu mare, fabulos și bogat, situat pe continent. Hernando Cortes, un aventurier ce a luat parte la înființarea Cubei, a reacționat prompt la auzul vestii și a devenit primul dintre marii conquistadori.

Cortes își incendiază imbarcațiunile

Cortes și-a înfruntat superiorul, guvernatorul Cubei, în anul 1519 și a început să navigheze spre coasta mexicană, având doar o mică forță de asalt formată din numai 600 de oameni, 17 cai și 10 tunuri. După debarcare, el a relizat două lucruri importante: a pus bazele unui nou oraș, Vera Cruz și și-a incendiat propria flotă pentru ca oamenii lui să înțeleagă că nu mai există nici o cale de întoarcere.

În timpul înaintării lui Cortes spre interiorul continentului, împăratul aztec Montezuma i-a trimis mesaje prietenoase dar, în același timp pregătea ambuscade. Din clipa în care acestea

au eșuat, Montezuma nu a mai încercat în mod serios să împiedice forțele spaniole, în ciuda numărului lor mic de oameni. Un motiv poate fi chiar credința împăratului că Hernando Cortes era întruchiparea zeului cu față albă Quetzalcoatl, a cărui întoarcere din est a fost prezisă cu mult timp în urmă. Trupele spaniole li s-au părut aztecilor la fel de uimitoare ca imaginile propriilor zei.

La rândul lor și spaniolii au rămas foarte uimiți atunci când, în Noiembrie 1519 au văzut orașul aztec Tenochtitlan, cel puțin la fel de impunător ca orice mare oraș din Europa. Primit cu multă cordialitate de către Montezuma, Cortes a găsit repede o ocazie de a-l captura pe împărat. Montezuma a fost fatalist și a încercat să coopereze. Fiind privit de către supușii săi drept

DATE IMPORTANTE

1492	Columb debarcă în Bahamas
1500	Cabral proclamă Brazilia colonie portugheză
1501	Primii sclavi africani sosesc pe vasul Hispanola
1513	Cortes cucerește Mexic-ul
1531-33	Pizarro cucerește Peru
1535-38	Expedițiile spaniole cuceresc Argentina, Venezuela și Columbia
1565	Spania colonizează Florida
1584-87	Tentativă engleză nereușită de a fonda o colonie în insula Roanoke, Virginia
1607	Prima colonie engleză permanentă pe continent american, în Jamestown
1608	Champlain pune bazele Quebec-ului
1620	Puritanii din Plymouth pun bazele primei colonii în New England
1625-26	Olandezii cumpără Manhattan-ul
1699	Francezii colonizează gurile râului Mississippi (Louisiana)
1733	Se pun bazele ultimei dintre cele 13 colonii, Georgia

● America Centrală și de Sud în secolul al 16-lea.

● Gravură din secolul al 16-lea reprezentând indieni ce lucrează în mină. Mii de indieni au murit în Mexic și Peru efectuând muncă silnică.

o ființă divină, pierderea puterii sale i-a determinat pe aceștia să devină confuzi și foarte dezorganizați. Cortes a fost apoi obligat să se îndrepte spre coastă pentru a împiedica o încercare a guvernatorului de a-l înlocui. La întoarcere, a descoperit că aroganța propriilor lui locotenenți, a provocat o mare revoltă a aztecilor. Montezuma, rănit între timp, a încercat să-și liniștească poporul, dar a murit fie datorită rănilor, fie ucis de spanioli. Cortes împreună cu oamenii săi, și-au croit prin luptă drumul înapoi

☉ Cucerirea a fost urmată de un asalt asiduu asupra religiei indiene. Centrele religioase au fost distruse, sculpturile au fost topite pentru metalele prețioase din care erau realizate și indienii au fost obligați să se boteze.

☉ Montezuma, conducătorul aztec, închinându-se în fața lui Cortes. Inițial, rezistența aztecă a fost anihilată de credința acestora că Hernando Cortes ar reprezenta o reîncarnare a zeului lor, Quetzalcoatl.

spre siguranță. Mult întărit, Cortes a fost capabil să înconjoare și să cucerească Tenochtitlan, care a rezistat șase săptămâni până ce ultima rezistență a fost înfrântă, în data de 13 August 1521. Puterea poporului aztec a fost înfrântă pentru totdeauna. Tenochtitlan a dispărut iar în locul lui a început să se dezvolte pe aceleași meleaguri, orașul Mexico City, pentru a deveni capitala "Noii Spanii". Religia sângeroasă, plină de sacrificii a aztecilor a fost înlocuită cu forța, astfel încât toate popoarele indiene au trecut la creștinism.

Celălalt imperiu amer-indian a fost cucerit de un om care era la fel de curajos și de îndrăzneț ca și Cortes, ba chiar mai nemilos. Francisco

în loc de aceasta, el i-a trimis mesaje binevoitoare și a aranjat astfel încât ei să se întâlnească. Înconjurat de o mulțime uriașă, venită la întâlnire neînarmată, ca semn de prietenie, împăratul l-a întâmpinat pe Pizzaro. Spaniolii i-au masacrat pe incașii neajutorați, în decursul a numai câtorva minute iar Atahualpa a fost luat prizonier. Din nou, incașii abandonati de conducătorul lor, au rămas fără nici o reacție. Atahualpa și-a negociat propria răscumpărare - mari cantități de aur și argint care au fost colectate de-a lungul mai multor luni. Cu toate acestea, Atahualpa a fost judecat de către spanioli și condamnat la moarte; ca semn de milă, urmare a convertirii sale la creștinism, el nu a fost ars pe rug ci spânzurat.

După ce a înscăunat un împărat de "paie", în

latifundiarii, sub oblăduirea unui sistem care îi numea protectori ai satelor indiene, în schimbul muncii băștinașilor.

Munca silnică din mine

Adezea, indienii erau tratați cu o brutalitate îngrozitoare la muncile câmpului, dar cel mai des se întâmpla acest lucru în mine. Mari zăcăminte de argint, descoperite în Mexic și Patosi (ceea ce azi se este Bolivia), erau scoase la iveală și trimise peste Atlantic, finanțând

☉ În anul 1584, Sir Walter Raleigh a debarcat în Virginia - pe care a numit-o așa, în onoarea reginei sale. S-au pus bazele unei colonii engleze în Jamestown.

☉ Coloniști pelerini în timpul rugăciunii, în Massachusetts. Ei au inițiat în America obiceiul numit de ei "Thanksgiving".

Pizzaro era un aventurier incult implicat în eforturile timpurii ale Spaniei de colonizare a continentului. Atras de poveștile despre "imperiu de aur", în anul 1520, el a început să exploreze coasta statului Peru, ajungând până în orașul Tumbes, situat la marginea domeniilor incașe. Fiind sigur că exista aur în cantități mari, Pizzaro l-a convins pe regele Spaniei să-l numească guvernator al încă necuceritului imperiu. După debarcare, în anul 1531, și subjugarea unor suprafețe întinse de pe coastă, el a început să înainteze spre interiorul continentului, având un contingent chiar mai mic decât cel al lui Cortes. Atahualpa, împăratul incaș, i-ar fi putut distruge în orice moment dar,

mare triumf, Pizzaro a pătruns în capitala incașă Cuzco, la data de 15 Noiembrie 1533. Ulterior, incașii au mai încercat să se revolte și aproape au reușit în tentativa lor, tacticile lor de gherilă dându-le mult de furcă cuceritorilor, vreme de mai mulți ani. Conflictele dintre Pizzaro și partenerii săi erau însă mult mai serioase. Pizzaro a fost, în cele din urmă ucis, în anul 1541, de către membrii unei fracțiuni rivale.

America Latină

Alți conquistadori au adus restul Americii Centrale și de Sud sub control spaniol și colonizarea a început cu adevărat. Noii legiuitori au devenit fermieri, foarte asemănători cu

Spania de-a lungul campaniei europene de cuceriri, din timpul secolelor 16 și 17.

Modul ușuratic al coroanei spaniole de a-și satisface ambițiile a făcut ca argintul să se scurgă în sistemul economic european.

Impactul Europei asupra Americii era departe de a se fi terminat. America Latină s-a născut, catolică în religie și spaniolă sau portugheză în limbă și cultură. Bolile europene aveau un efect devastator asupra populației băștinașe, încurajând importul sclavilor din Africa. Europeanii, africanii și indienii s-au amestecat, formând populații mixte, în care nu prea existau prejudecăți rasiale. Pe de altă parte, clasa dominantă din America Latină a rămas, în mare

Mary Evans Picture Library

● **Coloniile americane au devenit un loc de refugiu pentru multe secte religioase diferite. De exemplu, quakerii s-au stabilit în Pennsylvania, unde și-au ridicat prima casă de rugăciuni. Această primă colonie a devenit cunoscută sub numele de Philadelphia.**

1607. Mai spre nord, colonizarea din Noua Anglie a început în anul 1620, odată cu sosirea "puritanilor englezi", pe vasul Mayflower. Șase ani mai târziu, olandezii, cu puterea pe care o aveau, au cumpărat Manhattan Island de la indienii contra sumei de 24 dolari, cu intenția de a crea Noua Olandă. Francezii s-au stabilit în Canada, de-a lungul râului St. Lawrence. Ei erau conduși de Samuel de Champlain și au pus bazele orașului Quebec.

Noii imigranți

Debarcarea puritanilor englezi, a așa numiților pelerini, la Cape Cod, a devenit celebră deoarece ea simbolizează toate elementele distinctivă din experiența de colonizare engleză. Colonizatorii din Jamestown erau disidenți față de biserica anglicană, fiind mai târziu numiți

măsură, cea spaniolă, prin naștere sau descendență și indienii cu sânge pur formau grupul cel mai sărac, în țările care cu puțin timp în urmă le aparțineau în întregime.

Spania a avut mai puțin succes în a-și menține monopolul în Indiile de Vest, unde tutunul, cafeaua și în primul rând zahărul, au generat o bunăstare de neimaginat; insulele au devenit ținta piraiților și locul de luptă al marilor puteri, până la începutul secolului al 19-lea.

Expansiunea spre nord

Existând o atât de mare ofertă în America Centrală și de Sud, pământurile situate mai la nord le păreau spaniolilor mai puțin atractive. Alți europeni simțeau și ei cam la fel, ceea ce a făcut ca marea colonizare să înceapă numai în secolul al 17-lea. Favoritul Reginei Elisabeta, Sir Walter Raleigh, a făcut în anii 1580 două tentative de a înființa o colonie engleză în Roanoke și o alta pe o insulă situată undeva pe coasta Virginiei (numită astfel în onoarea "Reginei Virginie"), dar ambele s-au dezintegrat curând. Prima colonie care a prins rădăcini, a fost înființată în Jamestown, Virginia, în anul

ET Archive

▲ **Puritani olandezi pregătindu-se să navigheze spre Noua Lume.**

▼ **O secțiune prin vasul Mayflower, corabia pelerinilor.**

"independenți" sau "congregaționiști". Ei au refuzat să accepte doctrina bisericii Angliei și au traversat Atlanticul cu scopul de a-și putea practica propria religie. Începând cu acele timpuri, coloniile americane au devenit un refugiu pentru persoanele persecutate în alte locuri din lume (Maryland, de exemplu, pentru catolici; Pennsylvania pentru quakeri).

Comunitatea puritană

În ciuda faptului că au fugit pentru a scăpa de intoleranță, acești refugiați erau ei înșiși intoleranți, încercând să-și impună propriile opinii în fața celorlalți; orașul Massachusetts, care s-a dezvoltat pe fundația vechii colonii Cape Cod, a devenit celebru ca fiind unul dintre cele mai puritane. Cu toate acestea, modul exclusivist de existență a devenit din ce în ce mai greu de menținut odată cu sosirea noilor imigranți, în special oameni care fugeau mai degrabă de sărăcie decât de persecuție. Printre aceștia erau numeroși muncitori necalificați care își plăteau costul călătoriei lucrând ca servitori, un anumit număr de ani. Ceea ce a contat cu adevărat a fost faptul că aceste colonii erau populate cu oameni ce aveau credințe diferite dar care au învățat să trăiască împreună. Puritanii pelegriani au fost cei care au pus bazele tradiției autogovernării.

În anul 1664, britanicii au cucerit New Amsterdam, colonia olandeză din Manhattan și au denumit orașul New York. Ulterior s-au mai pus bazele și altor colonii, iar în anul 1733, Georgia a devenit ultima dintre cele 13 colonii care au format nucleul viitoarei națiuni ce se va numi Statele Unite ale Americii.

ET Archive

